

Nr 41.

Av herr **Senander m. fl.**, *angående grunderna för utlämnande av rabattkort å vissa livsmedel.*

Förra årets riksdag beslutade beträffande rabattkortet å vissa livsmedel bland annat, att gränserna för rätten att erhålla rabattkort skulle gå vid beskattningsbara belopp å respektive 750 och 500 kronor. För familjer med två barn och däröver med ett beskattningsbart belopp överstigande 750 kronor, men ej 1,000 kronor, bestämdes att dessa jämväl skulle komma i åtnjutande av rabattförmåner, och att det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att efter livsmedelskommissionens hörande utfärda de närmare bestämmelser därom, som vore erforderliga.

Livsmedelskommissionen har givit dessa bestämmelser en tillämpning, som icke kan anses överensstämma med riksdagens avsikt. Såsom norm för tilldelande av rabattkort har kommissionen uppgjort tabeller över de inkomster som anses motsvara de olika beskattningsbara belopp, som utgör gränserna för erhållande av rabattkort. Kommissionen har därvidlag helt godtyckligt bestämt, att av de »allmänna avdrag», som är tillåtna vid deklarationen, högst 200 kronor får medräknas. De inkomster, som sålunda anges som norm, kommer därför i många fall att ligga betydligt över vad som skulle bli förhållandet om samtliga »allmänna avdrag» — avdrag för kommunalskatter, folkpensionsavgifter, pensionsförsäkringspremier, vanliga försäkringspremier till visst belopp, periodiska understöd och gäldräntor — toges i betraktande. Därigenom har många utestängts från möjligheten att komma i åtnjutande av rabattförmåner.

Vi har tidigare sagt, att ett dylikt förfaringssätt inte står i samklang med riksdagsbeslutets anda och mening. Genom livsmedelskommissionens tilltag, att endast räkna med 200 kronor i allmänna avdrag, sättes riksdagens direktiv om den beskattningsbara inkomsten som gräns för rätten att erhålla rabattkort ur funktion. Enbart försäkringsavgifterna för en barnrik familj kan belöpa sig till 200 kronor. Medan skattelagarna medger avdrag även för kommunalskatter, ränta å gäld, utgifter för intäkternas förvärvande, folkpensionsavgifter etc., så dekreterar livsmedelskommissionen en maximering av avdragen, som betyder att många behövande berövas en välbehörlig förmån av prisrabatter på livsmedel.

Såsom ett exempel på det obilliga i livsmedelskommissionens tillvägagångssätt bör följande fall från Göteborg anföras. En familj med man, hustru och tre barn hade under år 1941 en beskattningsbar inkomst på 230 kronor. Då

erhölls rabattkort. År 1942 var det beskattningsbara beloppet lika med noll. Men nu har ansökan om rabattkort, med stöd av livsmedelskommissionens uppgjorda principer för inkomstberäkning, avslagits. Här föreligger alltså det anmärkningsvärda förhållandet, att denna familj, trots att den beskattningsbara inkomsten minskats och familjens läge realiter försämrats, berövas förmånen av rabattkort. Detta orimliga förhållande har möjliggjorts genom livsmedelskommissionens dekret om maximering av de allmänna avdragen vid sina beräkningar av den inkomst som anses svara mot det beskattningsbara belopp, vilket fastställts som gräns för rätten att erhålla rabattkort.

Livsmedelskommissionens åtgärd strider för övrigt mot vad den själv ansett som riktningsgivande i fall, där inkomst- och förmögenhetsförhållandena undergått förbättring. I av den utfärdade bestämmelser härom heter det, att sökande »får ej tilldelas sådant kort, om hans inkomst- och förmögenhetsförhållanden efter år 1941 undergått sådan förbättring att det måste antagas, *därest taxeringen grundats på de sålunda bättre förhållandena*, personen i fråga enligt bestämmelserna icke skulle hava varit berättigad till rabattkort». Härvidlag utgår sålunda livsmedelskommissionen från, att taxeringen år 1941 skall användas som måttstock på de nya inkomstförhållandena, och att rätten till rabattkort går förlustig endast om därvid gränsen för det beskattningsbara beloppet överskrides. Men i praktiken har livsmedelskommissionen undanskjutit skattelagarnas föreskrifter om allmänna avdrag genom att fastställa ett maximibelopp för desamma, varigenom säkerligen många tusentals behövande gått miste om förmånen av livsmedelsrabatter. Därmed har också livsmedelskommissionen, enligt vår mening, utfärdat en föreskrift, som strider mot vad riksdagen menat, då den beslutade, att den beskattningsbara inkomsten var grundläggande för rätten att erhålla rabattkort.

Med den rigorösa tillämpning livsmedelskommissionen givit riksdagsbeslutet i denna sak, är det kanske mindre ägnat förvåna, att den ansett sig kunna gå in för en sänkning av anslagsbeloppet för ifrågavarande ändamål från 100 miljoner kronor till 80 miljoner kronor. Säkerligen skulle den inte ha kunnat begära det mindre anslaget, därest den strikt tillämpat riksdagens direktiv.

Då de av livsmedelskommissionen tillämpade principerna för tilldelande av rabattkort i här påtalade fall synes strida mot riksdagens direktiv och dessutom är i hög grad orättvisa och obilliga, får vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utfärdandet av sådana föreskrifter för tillämpningen av riksdagens beslut beträffande rabatter å vissa livsmedel, att här ovan påtalade missförhållande undanröjes.

Stockholm den 18 januari 1943.

K. E. Senander.

H. Hagberg.

Set Persson.